

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

ЧАСОПИС
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 2 (27) лютий 2007

НА РОЗДОРІЖЖІ

Святкувати «Валентинів день» чи Стрітіння?

Останніми роками усе більше молоді (ба й старших) захоплюються розвагами запозиченого з-за кордону так званого дня святого Валентина, який нібито припадає на 14 лютого. За шаленими «валентинівськими» ігрищами нелегко номінально православному юнацтву розгледіти наближення свята Стрітіння. А дехто гадає, що обидва свята, наповнені існуючим нині змістом, цілком сумісні. Однак – це помилка...

«Мир вам у Христі Ісусі!» Звертаємося вами Ісуса Христа, ба-зується увесь Закон і Пророки... На жаль, ми стаємо свідками, як високе і святе почуття любові підмінюється пристрастю і пропагуванням ставених стосунків, відірваних від подружнього життя, а сам «Валентинів день» перетворюється на комерцію і гонитву за прибутками.

Отож, з'ясуємо, що відзначають 14 лютого, напередодні Стрітіння, з таким великим розмахом? У календарі Православної Церкви 14 лютого згадуються лише мученики й мучениці Трифон, Перпетуя, Сатир, Ревокат, Саторнил, Секунда, Феліцитата, преподобні Петро Галатійський та Вендиміан, пустельник Вифинійський. Тим часом католики римського обряду 14 лютого вшановують святих Кирила й Мефодія. Як бачимо, у цей день ані Східна, ані Західна Церква жодним словом не згадують святого на ім'я Валентин.

Моду на «день усіх закоханих» ввели в нас у 80-х роках викладачі англійської мови. Адже найчастіше «Валентинів день» згадується у календарях Великобританії та США.

Вигадану історію цього нехристиянського свята переповідали не буду. На жаль, її знають краще, ніж історію християнського свята Стрітіння. Наведу лише слова священника Михайла Димида, директора Інституту церковного права у Львові: «Історії про підпільні вінчання закоханих є легендами, які не підтверджуються жодними джерелами з церковних книг».

Цей день дає щоразу привід задуматись над тим, як сатана намагається викривити значення сутності любові, на якій, за сло-

вами Ісуса Христа, ба-зується увесь Закон і Пророки... На жаль, ми стаємо свідками, як високе і святе почуття любові підмінюється пристрастю і пропагуванням ставених стосунків, відірваних від подружнього життя, а сам «Валентинів день» перетворюється на комерцію і гонитву за прибутками.

Спостерігаючи за тим, з яким розмахом відзначається це «свято», складається думка, начебто «день закоханих» вже є своєрідним благословенням на дошлюбні та позашлюбні взаємини людей. Цілком очевидно, що саме такий підтекст цього «свята» найбільш прийнятний для багатьох сучасних молодих людей.

Тож вибір за вами, дорогі брати і сестри, за вами, хлопці й дівчата. Церква своє слово сказала: «Такого християнського свята цього дня немає». Отже, воно не Боже, а чиє? Відповідь настільки страшна й очевидна, що я пропоную вам знайти її самим і задуматись, що ми «святкуємо» 14 лютого, напередодні християнського свята Стрітіння.

А тепер про те, чи є випадковим такий збіг – «Валентинів день» напередодні Стрітіння. Читаємо у православному церковному календарі: «Не відправляється вінчання напередодні... дванадцятих... свят». Це пов'я-

У Євангелії від Луки читаємо, що в день Стрітіння праведний старець Симеон, який очікував Пришестя Спасителя, взявши на руки Немовля Христа, сказав: «...Нині відпускаєш раба Твого, Владико, за словом Твоїм, з миром, бо бачили очі мої спасіння Твоє, яке приготував Ти перед лицем усіх народів...»

Що ж бачать молодечі очі під час святкування «дня всіх закоханих»: спасіння чи погибель, любов чи похоть, Бога чи диявола?..

Слухаймо, що далі мовив старець Симеон: «...Ось лежить Цей на падиння і на піднесення багатьох...»

Вибір за тобою, юнацтво: падати з сатаною – чи підноситися з Господом. Вам вибирати дорогу, яка веде 14 лютого в бари і місця гріха, – чи дорогу до храму на зустріч із Господом 15 лютого, в день Стрітіння. Тим більше, що 15 лютого, у свято Стрітіння Господнього, відзначається Всесвітній день православної молоді. Господь вірить у вас і чекає вас. Не зрадьте Його!

**Протоієрей Михайло БУЧАК, капелан
Волинського державного університету
імені Лесі Українки. Фото Олександра
БІЛБЧУКА та Данила ЗІНКЕВИЧА**

3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

24 лютого – Праведної Феодори, цариці грецької, яка відновила шанування ікон

Декілька століть християнський світ, особливо його східну частину, Візантійську імперію, не полишала іконоборча колотнеча. Шанувати чи не шанувати святі образи – про це дискутували і в монастирях, і в храмах, і в палацах вельмож, і на сільських базарах, – здавалося, нема для хрещеного люду всіх класів, станів і всякого рівня освіченості важливішого питання. Якби ж тільки дискутували! Раз по раз богословські суперечки переростали в політичні чвари і розпочиналася чергова різанина: то палили образи, виганяли з храмів і вбивали іконошанувальників, розстригали їхніх єпископів, то з аналогічними драмами встановлювали образи. Зanedбувалося сільське господарство, розладнувалася торгівля, занепадали ремесла, під натиском іновірців з кордонів імперії відступали війська християн – і все через те, що не було єдності щодо священних зображень. Здавалося, мусили б навести лад у країні цари, але й вони, часто змінюючись через політичну нестабільність, належали то до партії іконошанувальників, то до партії іконоборців.

787 року врешті-решт було прийнято чіткі та ясні канони про необхідність шанувати ікони й розп'яття та боротися з викривленнями, надмірностями в цій справі. Прийнято не де-небудь і не ким-небудь, а на Вселенському соборі. Але, як мовиться, не встигло висохнути чорнило на підписаних рішеннях, як усе почалося спочатку: вогнища, кровопролиття, взаємні прокляття ну і, звичайно ж, велемудрі дискусії. Здавалося, кінця-краю не буде цій братовбивчій богозневазі.

У січні 842 року помер імператор Феоділ, запеклий іконоборець. Жінкою Феоділа була Феодора, таємна шанувальниця ікон. Спадкоємець престолу – Михайл Третій, – вихований матір'ю по-православному, був ще малолітнім, тож за нього державою, згідно

з тодішніми законами, стала правити Феодора. Опікунами ж царевича були три найвищих сановники, які теж вклонялися Богові перед святими образами. Навколо них і згуртувалися сили іконошанувальників. Їхнім завданням було не просто відновити шанування образів, розп'яття, мощей, священних місць і таке інше, бо силоміць то вже робилося не раз, – а мирним чином і назавжди.

Найперше вони вмовили Вселенського Патріарха Йоана Граматика, ненависника ікон, зректися престолу. Патріархом обрали славнозвісного в ті часи вченого-монаха Мефодія, який витерпів багато мук і переслідувань від іконоборців. Наступного року, в лютому, було скликано помісний собор у Царгороді, на якому було відновлено іконошанування та підтверджено постанови всіх попередніх Вселенських соборів. Постанови собору 843 року були вирізані – на пам'ять для майбутніх поколінь – на трьох великих плитах і вміщені у головному столичному храмі – Св. Софії. На знак того, що під тривалою боротьбою за чистоту православної віри підведено ризку і що боротьба ця завершилась мирною перемогою, тоді ж було ухвалено святкувати новий празник – Торжество Православ'я. Його вперше було відзначено 11 березня 843 року, а нині святкується першої неділі Великого посту. І хоча ересі з'являлися подекуди й надалі, а нині виникають навіть так звані секти православного походження, проте Православ'я після цього собору має на них ліки – сформовані й остаточно затверджені догмати й канони.

А в тому, що церковне життя відтоді налагодилося, що подолання іконоборства було здійснено в обстановці миру й братолюбства, велика заслуга тогочасної глави Візантійської імперії цариці Феодори, яку Церква зачислила до лику Божих угодників. Тож просимо нині цю небожителю: Свята Феодоро, моли Бога за нас!

Підготував Віктор ГРЕБЕНЮК

Боголюб'язний читачу!

«Волинські єпархіяльні відомості» – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православних волинян. Аби часопис став таким і для Вас – зробіть перший крок назустріч: передплатіть його в будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця. Передплатна вартість одного примірника з доставкою – лише 30 к.

(без вартості приймання передплати). Передплатний індекс у поштовому каталозі області періодики – 91241.

Надсилаємо газету передоплатою в усі регіони України та в усі країни світу. Архів основних публікацій часопису, оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutsk.ua

НОВИНИ

Архієрейські служіння

Єпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив новозбудований храм Апостолів Петра й Павла в селі Хопнів Ківерцівського деканату. З нагоди свята відправили Божественну Літургію. З владику співслужили декан протоієрей Олег Ткачусь, настоятель священик Василь Бережний та місцеве духовенство. Разом із вірянами учасниками Богослужіння були й представники районної та сільської влади.

«Ще чимало з тут присутніх, – сказав архієрей на проповіді, – пам'ятають часи, коли пройти повз храм і не перехреститись було неприйнятно, бо так були всі виховані, такою була традиція. Пам'ятаємо й інші часи, коли доводилося таємно здійснювати навіть Хрещення, не кажучи про інші необхідні для християнина таїнства. Але душа кожної людини – природна християнка, тож кожен – і той, хто мав партквитка, і той, хто не мав, – певною мірою вірив у Бога». Також преосвящений зазначив, що нова церква – це не просто данина новим часам і не лише архітектурна окраса села, «це осереддя села, і доки в селі є церква, доти житиме село». Є де навчатися Слова Божого, є куди приходити і з радістю, і зі смутком. Справжнього ж православного християнина світ впізнає по тому, що він «Якого Бога сповідує – за заповідями Його і живе», своїм щоденним життям свідчить про Христа і Його вчення. Новій громаді єпископ побажав насамперед згуртування в молитві, міцності у вірі, аби щойно освячений храм став для кожного парафіянина духовною домівкою.

Насамкінець владику Михаїл нагородив фундатора хопнівської церкви Петра Мороза орденом Рівноапостольного Володимира Великого.

***

З нагоди Дня соборності України владику Михаїл та священнослужителі кафедрального собору Святої Трійці взяли участь в урочистій академії в обласному академічному музично-драматичному театрі ім. Т. Шевченка. Після молебню за Україну, яким відкрився захід, архієрей привітав очільників місцевої влади й представників громадськості зі святом об'єднання України, висловивши впевненість, що настане час, коли вона відзначатиме й утворення єдиної Помісної Української Православної Церкви.

Напередодні в багатьох храмах єпархії творили молитву за країну. Зокрема, як повідомив ковельський районний декан протоієрей Іван Бонис, на прохання райдержадміністрації сільські священики після недільної Літургії відправили спеціальні молебні, присвячені соборності України.

***

Духовенство й віряни єпархії молитовно вшанували українських юнаків, полеглих 1918 року під Крутами у бо-

УКРАЇНСЬКІ СЯТИНИ

СОФІЇ КИЇВСЬКІЙ – 970

Кожен храм – чи то величний собор, чи скромна церковця – має одне найголовніше призначення: тут навколо чаші з Тілом і Кров'ю Господніми гуртується громада, тут навчається вона Слова Божого. Та є храми, що гуртують увесь народ, вони – символ нації: Нотр-Дам – у Парижі, Христа-Спасителя – у Москві... Для Русі-України – це Київський собор Святої Софії – Премудрості Божої.

Його зведено за наказом великого князя Ярослава Мудрого на місці останньої битви русичів із печенігами – кочівниками, від яких довгі роки потерпала наша Вітчизна. Літописець згадує про це так: «...І зступилися вони на [тім] місці, де ото є нині Свята Софія, митрополія руська; бо тоді [це] було поле поза городом. І сталася січа люта, і ледве одолів під вечір Ярослав, і побігли печеніги в різні боки...»

Спорудження храму розпочалося 1017 року, закінчилося 1037-го. Відтоді він став осереддям релігійного, політичного й культурного життя Київської Русі: тут відбу-

валися найвеличніші Богослужіння, возводили на великокняжий престол, приймали іноземних послів, тут було створено першу в нашій Батьківщині бібліотеку. Не раз цей собор зазнавав спустошень і руйнувань, але вівтарна частина, де зображено Христа, апостолів і Богородицю, тримається непорушно. Недарма й напис на цій стіні грецькою мовою – слова із біблійної Книги псалмів – гласить: «Бог серед нього [міста Божого], – нехай не хитається, Бог поможе йому, коли ранок настане». Тож існує стародавнє повір'я: доки стоїть Нерушима Стіна – стоятиме й Київ, а отже й Україна.

Власне кажучи, Нерушимою Стіною в православній традиції йменують Діву Марію – за словами з акафіста Пресвятії Богородиці: «Радуйся, держави Нерушима Стіно...» Так називають і цю велетенську мозаїчну ікону в Софії Київській: Нерушима Стіна, або ж Оранта, тобто по-грецьки Молитвениця.

У календарі нашої Церкви є й день на честь цього образу Божої Матері – 6 червня за н. ст., але його нині й присвятом годі

назвати. Тож чи не започаткувати б нам цього ювілейного для Київської Софії року нове національне свято з такою ж назвою – Нерушима Стіна, що стало б символом нашого єднання, історичної пам'яті та ще однією нагодою прийти до храму, не конче до цього столичного, а кожному до свого? Бо ж ікона ця та собор хоч і належать до спадщини всього людства, насамперед належать Україні, як, скажімо, Казанська – насамперед Росії (день Казанської ікони Богородиці, що стала знаком визволення цієї країни від загарбників, – нині державне свято Російської Федерації).

Нехай же наша віра буде мов непорушна стіна супроти всіх підступів ворога людського, а нове свято – во спасеніє благочестивих.

Молитва до Богородиці перед її образом «Нерушима Стіна»

*Допоки Ти благаєш Свого Сина,
Молільнице за Київ, Русь і світ, –
не лиш столиця, а й уся Вкраїна
і кожна з благочесних людських віт
не рушиться, не упаде, не згине,
аж скільки світові зосталось літ.
Смиренно ж ми, і палко, й беззупинно
прохаєм Тя за Твій покров і щит,
цінуючи від Спася кожну днину.
Взивай до Бога, сохрани од бід,
щоб мир Він дарував християнину,
аби сповнять Його святий Завіт.
О Вибрана з усіх земних створінь,
зміцни нас, грішних, у мольбі. Амінь!*

Віктор ГРЕБЕНЮК

ПОСТАТІ

ВІРЯНИН ЧИ АТЕЇСТ?

Про релігійні мотиви у творчості Івана Франка з нагоди 150-річчя з дня його народження

«Хоч і пізнав би я всі мови, і віру міг могутно мати, А в серці б я любов не мав – Нічим би був, нічого б не здолав». Ці слова Івана Франка – віршовані переспів уривка з Першого послання до коринфян апостола Павла – звучать і тепер для кожного з нас як молитовна заповідь, як дороговказ у виборі життєвого шляху. Від смерті Шевченка ніхто з українців не здобув собі більшого імені як Франко. Коли, за висловом Володимира Винниченка, «час був незвичайний і звичайні закони не діяли», Франко був для Західної України і університетом, і енциклопедією,

і академією наук, і народним ніким не затвердженим міністерством культури й освіти.

Як відомо, народився він на Галичині, на Бойківщині, яка на той час входила до складу Австро-Угорської імперії, «тюрми народів». Його батьки Яків і Марія були селянами. Батько працював у кузні, де люди говорили про життя народу. Це місце й стало першою життєвою школою для майбутнього митця. Так само глибоко вкарбувався в душу малого Івася образ матері-трудівниці, яка (Продовження на 4 стор.)

ротьбі за незалежність України. Цього дня в Луцьку єпископ Михаїл, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Володимир Подолець та інші священнослужителі відправили панахиду біля символічної каплиці на Київському майдані та біля пам'ятника-хреста, що в районі вулиці Дубнівської. До молитви долучилися представники обласної влади та громадськості.

***

Село Павлівка на Іваничівщині – знамените село: це символ українсько-польського примирення і покаяння. А символом українського відродження є побудова нових церков національного Православ'я. 11 лютого владику у присутності багатьох павлівчан освятив місце для зведення храму Архістратиґа Михаїла. З ним співслужили декан Ярослав Мельничук, настоятель священик Василь Матвійчук, інші священнослужителі.

Звертаючись до присутніх із проповіддю, преосвящений зазначив, що «споруджуючи церкви Київського Патріархату, ми не є ненависниками тих, хто

на Службі Божій поминає Московського Патріарха. Один прокидається о шостій годині, інший – о дев'ятій, хтось, може, й об одинадцятій, але цілу добу спати не буде. Тож рано чи пізно прокинуться всі, і всі воз'єднаються в єдиній Помісній Церкві». Також архієрей закликав усю громаду працювати, засукавши рукави, для швидкого зведення храму та закликав державну владу сприяти в цьому. Представники ж її – депутати районної ради, сільський голова та інші – пообіцяли докласти своїх старань, аби невдовзі у Павлівці освятили церкву.

Насамкінець єпископ Михаїл від імені Патріарха Філарета нагородив іваничівського декана отця Ярослава орденом Рівноапостольного Володимира Великого III ступеня за велику працю на Божій ниві, а громаді подарував антимінс, ризи й напестельне Євангеліє для звернення Богослужіння.

***

7–17 лютого під керівництвом єпископа Михаїла проходили звітні збори священнослужителів усіх деканатів. У Турійську, Горохові, Іваничах, Луцьку, Володимирі, Нововолинську, Локачах, Ковелі, Маневичах і Ківерцях духовенство прозвітувало про свою діяльність упродовж 2006 року.

Виступаючи перед священиками, преосвящений наголошував на актуальних питаннях загальноцерковного, єпархіального та суспільного життя. Зокрема, йшлося про впорядкування церковної документації та статистики, підготовку кандидатів у чернецтво та вступу до Волинської духовної семінарії, відродження українських церковних традицій щодо назв храмів, вшанування волинських ікон, застосування Богослужбових риз тощо. Також владику відповідал на численні запитання.

Будьмо уважні!

Головне облуправління МНС провело семінар-навчання для деканів єпархії. Під час заходу, який відбувся в Навчально-методичному центрі цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, священнослужителі навчалися основних правил безпеки й оглянули відеоматеріал про ліквідацію пожежі, що у перший день Різдва Христового знищила у селі (Продовження на 4 стор.)

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

ХРЕСТИК ЗАВЖДИ З НАМИ

Православним християнам належить носити на собі хресне знамення. Для цього є багато причин

Запитання

Для чого ми носимо натільний хрестик, адже це знаряддя вбивства нашого Господа?

Відповідає священник Андрій Ротченков

Хрест для православних християн – не символ трагедії і вбивства нашого Господа, а символ Божої любові до нас, нагадування про жертвність Господа, про Його самовіддачу... Христос перед Своїми стражданнями казав своїм учням: «Ніхто не забирає в Мене життя – Я його Сам віддаю». Розп'яття Христове – це дія вільної Божої любові, це дія вільного вибору Спасителя Христа, що віддав Себе на смерть, щоб ми могли жити вічним життям, жити з Богом.

Ми вшановуємо хрест тому, що за його посередництвом отримали можливість бути прощеними Богом, можливість спастися. У Посланні до галатів апостол Павло пише: «Я не бажаю хвалитися, хіба тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа...» Апостол не цурається хреста, а навпаки – хвалиться ним. А в Посланні до филип'ян пише: «Багато тих, про кого я часто говорив вам, а тепер навіть із сльозами кажу, поводяться як вороги хреста Христового».

Крім того, хрест є новозаповітним жертвником. У Старому Заповіті жертви приносились на жертвнику. Христос замінив жертву, а хрест – жертвник, бо на ньому була принесена найвеличніша жертва. А яким було ставлення до жертвника в Старому Заповіті? Чи ставились до нього як до місця вбивства невинних тварин, чи якимось інакше? У книзі Вихід читаємо: «...Буде жертвник святинню великою: усе, що доторкається до жертвника, освятиться». Христос також казав, що «жертвник... освячує дар», – написано

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу 43025, Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

у Євангелії від Матфея. Отже, жертвник був не місцем убивства, а святинню. Є також старозаповітні пророцтва про хрест, у яких відчувається благоговійне ставлення до нього. У Притчах Соломона читаємо: «Благословенне дерево, через яке буває правда». А пророк Ісайя передає такі слова Господні: «...Я прославлю підніжжя ніг Моїх». Це добре розуміли перші християни, які на стінах римських катакомб зображали як новозавітний хрест, так і його старозавітні прообрази: Даниїла в рові з левами, Мойсея, який перемагав амалікітян, Йону в череві кита, які молилися з розпростертими хрестовидно руками.

Хрест є однією з багатьох речових святинь. Чи може матерія взагалі бути святою? У книзі Вихід Бог сказав: «...Влаштують вони мені святилище (скинію)». Але не лише скинія, але й всі її речі були святими. Храм Соломона був святинню і освячував золото, що знаходилось у ньому. Місце, де перебував Бог, було святом. Ковчег був такою святинню, що коли Оза, який не був священником, доторкнувся до нього – Бог уразив його смертю. Є багато інших прикладів святинь. Чому ж у Новому Заповіті їх не повинно бути? Їх стало, навпаки, більше. Отже, матерія: визначені речі і місця можуть бути святими.

Чи можна вшановувати святиню (цілувати, вклонятися, звершувати кадіння перед ними)? Що каже про це Святе Письмо? Давид у псалмах проголошує: «...Вклонюся храму святому Твоєму», «...вклоняйтесь підніжжю ніг Його...» Ісус Навин «...упав на обличчя своє на землю перед Господнім ковчегом...» У всіх цих випадках поклоніння здійснюється начебто й не Богу, а речі, святині. Але хіба Давид та Ісус Навин були ідолопоклонниками, вклоняючись храмові,

Божому підніжжю, ковчегу? Хіба поклоніння святині не є поклонінням і Богу? Коли православний вклоняється храму, цілує ікону, носить хрест, вшановує інші речові святині – він цим возносить поклоніння і вшановує Самого Бога, як робили це святий пророк Давид та Ісус Навин.

Достатньо поспостерігати за ставленням юдеїв і язичників до ковчеза, щоб зрозуміти, що святиня (хрест, ікона, святий посуд...) є зовсім не ідол. У Першій книзі Самуїла написано, що филистимляни злякались прибуття ковчеза й сказали: «Бог прибув до табору!» Невже не знали, що не ковчег є Богом юдеїв?

Давид визнавав себе недостойним, щоб ковчег прибув у його житло, ніби Сам Бог повинен був прийти в його дім, – читаємо в Другій книзі Самуїла. На звинувачення Мелхоли в танцях перед ковчезом Давид відповів: «...Буду веселитися перед Господнім лицем», ніби ковчег був самим Богом.

Інші старозаповітні книги свідчать, що перед ковчезом, як перед Самим Богом, приносили жертви всепалення, кадили, запалювали лампади. У цих випадках люди ставилися до ковчеза зі страхом і благоговінням, як до Самого Господа. Але невже святиня була ідолом? Вшановуючи її, люди цим вшановували Бога. Ідол – це зовсім інше. Хіба Православна Церква вчить, що святині, як Бог, спасають самі по собі, як амулети за язичницькими забобонами? Святині, в тому числі хрест, вшановують і ставляться до них побожно, так само, як у Старому Заповіті благоговіли перед храмом, ковчезом, мощами патріархів, пророків та іншими святинами та святими місцями.

Отже, оскільки хрест – символ Божої любові до нас, велика святиня й новозаповітний жертвник, то й перші християни глибоко шанували його, зображали в своїх житлах і місцях молитовних зібрань. Апостол Павло показує нам приклад шанування хреста – і ми також носимо його на собі, шануємо його так, як шанували святині старозаповітні праведники.

КАПЕЛАНСТВО

ДУХОВНИЙ ОТЕЦЬ І ЙОГО 2000 ДІТЕЙ

Студенти й викладачі Волинського інституту імені В'ячеслава Липинського МАУП ось уже понад рік мають свого капелана

Коли єпископ Михаїл призначив протоієрея Віктора Михалевича капеланом Волинського інституту Міжрегіональної академії управління персоналом (МАУП), той трохи збентежився. Дійсно, відносно нова для сучасного українського священництва форма служіння, заснована духовною консисторією влітку 2004 року, змусила замислитися: з чим іти у світський навчальний заклад молодому священнику? Як стати для великої маси студентства не просто одним з викладачів, а власне тим, що вимагає капеланство, – опікуном тих, хто не завжди має можливість прийти до храму? Не мав отця Віктор ні розробленої програми, ні досвіду подібної праці. «Старайся з Божою допомогою і на основі Закону Божого дати молоді потрібне, навчити основ духовної грамоти. Адже ж знаєш, чого сьогодні потребує молодь...» – радив тоді молодому капеланові владика. Тож рік тому, від свята Покрови, у студентів Волинського інституту МАУП разом з новим предметом – основами християнської етики й моралі – з'явився справжній духовний отець.

«Юристи і банкіри, які є щирими християнами, сьогодні потрібні як ніколи»

Дехто зі сторонніх і досі дивується, наскільки швидко отцю Віктору вдалося знайти спільну мову зі студентами. Різні погляди на питання духовності й конфесійності могли запросто спровокувати конфлікт.

Проте священник, зайшовши вперше до аудиторії, відразу попросив: «Якщо піймаєте мене на якійсь агітації або ж на тому, що нав'язуватиму свою думку, – негайно скаржтеся керівництву». А проблема й не з'явилася: уже на другій лекції за звичайно порожніми першими столами в аудиторії сиділи слухачі. Їх ніхто не змушував слухати. Їм було по-справжньому цікаво.

– Вони зрозуміли, що я їм не нав'язуватиму нічого незрозумілого й непотрібного. Усе просто: ми говоримо про те, що турбує кожну молоду людину. Чи дозволяє Бог бути

багатим? Чи можуть юристи потрапити в рай? Що робити, аби мати щасливу сім'ю? І коли їм пояснюєш, що Бог не хоче, аби всі були бомжами, що Богу як ніколи сьогодні потрібні віруючі банкіри й економісти, що церква – це не примус і сірість, – їм стає цікаво, – розповідає капелан.

– Ми відразу з отцем вирішили, що заняття зі студентами буде у формі факультативу, – каже директор інституту Оксана Самойленко. – І що для бажаючих можна дозволити вільне відвідування. Проте сталося навпаки – ті курси, де спочатку не було запроваджено основ християнської етики, стали вимагати цього предмету й собі. І аудиторії завжди були повними.

З часом спілкування між духовним опікуном і студентами вийшло за межі занять і аудиторій. Теми для розмов, для сповідей виникали просто в коридорах, студенти й викладачі прагнули спілкування з духовним наставником.

Для того в Українському культурно-просвітницькому центрі інституту дирекція організувала капличку, придбала ікони Спасителя, Богородиці та Йоана Богослова.

Хлопці, яких усі вважали невинними, стояли навколішки й молилися

– З появою капелана ми зі студентами намагаємось долучатися до усіх заходів, зорганізованих духовною консисторією, – розповідає заступник директора інституту Світлана Жукова. – Неповторним був момент, коли студенти, їх батьки, викладачі були на Богослужінні в Свято-Троїцькому соборі біля мощей великомучениці Варвари. Молитви читав наш капелан, і, повірте, те відчуття, коли молишся у своєму колективі, зі своїми студентами і своїм духівником – особливе.

А ще студенти й досі згадують торішню поїздку до Почаєва. Тоді, у час Великого посту, отець Віктор організував паломництво для четвертокурсників. Дорогою в автобусі студенти молилися, бажаючи – сповідалися.

– Я тоді вперше зрозуміла, що справжня сповідь – це тоді, коли плачеш.

– Тоді Господь творив чудеса. Ми приїхали у лавру, і побачили усе, що хотіли, й, незважаючи на холодну погоду, ніхто з нас не захворів, і перебували просто у справжній духовній радості.

– Я повірити не могла, коли побачила окремих хлопців нашого курсу, яких вважали

цінностей, без яких ні земне щастя, ні спасіння душі неможливі.

Справжня еліта нації має бути віруючою

Капеланське служіння в інституті імені В'ячеслава Липинського МАУП інколи церковне керівництво називає найуспішнішим. Чому? Студенти й викладачі закладу одноставно відносять це до заслуг отця Віктора. «Якщо такий капелан буде в кожному навчальному закладі – нашу націю чекає велике майбутнє», – щиро, без найменшого пафосу запевняє координатор студентської ради Наталка Дунай.

Викладачі ж в один голос кажуть, що студенти змінилися: покращилася дисципліна, зникла нецензурна лайка. Утішений і священник: «Коли чуєш від студентів у відповідь на християнське вітання „Слава Ісусу Христу!“ – „Слава навіки Богу!“, коли підходять до тебе й кажуть: „Отче, благословіть запитати“ – стає приємно, що християнська культура людей підвищується».

Успіху власної роботи капелан відводить собі скромне місце:

– Хвала Богові, що в інституті я зустрів справжнє розуміння й сприяння з боку керівництва. І директор, і заступник директора зробили все, щоб мені залишилося просто прийти до студентів і працювати.

***

Керівництво закладу планує збудувати на подвір'ї інституту, де сьогодні навчається близько 2 тисяч студентів, капличку.

– Ми виховуємо майбутню націю. І знання предмету, знання історії й культури народу – це не все, – каже пані Світлана Жукова. – Справжня українська еліта має бути духовною, по-християнськи віруючою. Слава Богу, ми маємо можливість давати це молоді, за що вдячні Волинській єпархії Київського Патріархату та нашому духовному опікунові – отцю Віктору.

Юрій РИЧУК. Фото Богдана САМОЙЛЕНКА

НОВИНИ

(Закінчення. Початок на 2 стор.)

Волошки Ковельського району дерев'яну церкву УПЦ МП, пам'ятку архітектури XIX століття.

Під час семінару обговорили й результати інспекторських перевірок у храмах. Як повідомив Центр пропаганди ГУ МНС у Волинській області, існують однакові недоліки в церковних спорудах щодо протипожежного забезпечення: відсутність належної кількості вогнегасників, не всі дерев'яні конструкції просочені вогнетривким розчином, у багатьох дерев'яних церквах потребує ремонту електромережа. Особлива увага присутніх була зосереджена на дотриманні правил пожежної безпеки при використанні у храмах обігрівачів та відкритого вогню.

Напередодні єпископ Луцький і Волинський Михаїл та начальник ГУ МНС Володимир Грушовичук підписали спільне звернення до духовенства й вірян із метою акцентувати їхню увагу на дотриманні правил пожежної безпеки.

Капеланська служба

Старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкорований освятив каплицю Почаївської ікони Божої Матері в обласній психіатричній лікарні № 1. Разом з ним чин освячення відправив капелан священник Микола Цап'юк, який організував облаштування каплиці й пастирську опіку над закладом. До молитви долучилися головний лікар Олег Черниш, медперсонал і пацієнти.

Вітаючи присутніх, отець Олександр побажав, аби каплиця стала духовним осередком і для лікарів, і для хворих – усіх, хто з вірою прийматиме милостиве заступництво Пресвятої Богородиці.

Кілька днів по тому, 6 лютого, єпископ Луцький і Волинський Михаїл та головний лікар Олег Черниш підписали угоду про співпрацю Церкви й лікарні, згідно з якою сторони сприятимуть духовній опіці Київського Патріархату над цим медичним закладом.

У Ковельському районному деканаті

Ковельський районний декан протоієрей Іван Бонис взяв участь в урочистостях з нагоди відкриття комп'ютерного класу в загальноосвітній школі села Дубове. Це перша у районі школа, яка матиме клас із сучасним технічним оснащенням, адже тут поглиблено вивчають інформатику. Священик освятив комп'ютерний клас, побажав присутнім соломонової мудрості, аби здобути знання використовувати на славу Божу й користь ближнім, та подарував ікону «Ісус Христос із дітьми».

«Перехрестя думок»

4 лютого Молодіжне православне братство Святого Миколи, князя Луцького, відкрило дискусійний клуб «Перехрестя думок», – повідомив сайт pramol.fo.com.ua. Відтепер за допомогою так званої оксфордської системи ведення дискусії молодь щонеділі збиратиметься, аби розширювати свій інтелектуальний і релігійний кругозір у різних актуальних питаннях. Такий напрямок діяльності, на думку переважної більшості братчиків, дасть змогу навчитися вести полеміку, що є вкрай важливо в сучасному світі, перенасиченому різними шкідливими поглядами й ученнями.

ПОСТАТІ

(Закінчення. Початок на 2 стор.)

дуже любила свого сина. Від неї він поніс у світ переконання, що Пісня і Праця – «великі дві сили».

Кожен життєвий етап поета відображений у його творчості. Франко став сиротою: у 9 років залишився без батька, у 16 померла й мати.

Дорогу в подальше життя доводилось прокладати самому, вислуховуючи образи та насмішки від гімназистів за своє «хлопське» походження, полотно одягу, великі батькові чоботи. І садовили його на останню «ослячу лавку». Але незабаром викладачі й учні змушені були визнати Івана за його феноменальну пам'ять і проникливий розум одним з найкращих гімназистів. Та ця наука не могла задовольнити духовних потреб допитливого учня. Тому він займається самоосвітою, вивчає твори світових класиків. Уже на той час він мав 500 книг. А згодом бібліотека Франка у Львові була найбільша – 10 000 томів.

А далі був університет. Але і там на Івана чекало розчарування. «Я прагнув знання, а одержав тільки мертвий крам», – з досадою писав митець. Шукаючи відповіді на хвилюючі питання, студент дні і ночі просиджував над книжками. Та тепер це були волелюбні твори Шевченка, демократична і прогресивна європейська література.

А коли доля зіграла з ним жарт, він в розпачі, не знаходячи виходу, пише: «Нема, нема вже Господа на небі! Немає Творця, ані Самодержця, Нема Того, що всемогучим Словом Усе з нічого вивів!» Витоки такого настрою можна шукати у перекладених поетом творах К. Маркса й Ф. Енгельса. До того ж, над Європою лунали заяви Ф. Ніцше про «смерть Бога» і заклики до «свободи як сенсу життя». У його твори «Весела мудрість», у розділі «Безумна людина», виникає тема, що авторитет Бога і Церкви зникає, а на їх місце приходить совість і розум. І ось через три роки після Ф. Ніцше своє слово сказав і Франко – у «Монологі атеїста».

Безперечно, болюча зміна світогляду мислителя ніяк не може бути зведена до конфлікту з релігією. Паразитовання ж певних партій на кількарічному захопленні Франка соціалізмом (це було тоді мало не модою серед європейських інтелектуалів) зростає на ґрунті ігнорування його дальшого розвитку. І в наш час деякі політичні партії зараховують його до числа своїх ідейних основоположників. Коли ж захоплення змінилось тверезим аналізом, то Каменяр одним із перших в Україні відкрив, що вчення Енгельса і Маркса про державу несе в собі загрозу диктатури.

Однак письменник живе в добу «присмерку християнської Європи», яку лихоманило від політичних потрясінь, наслідком яких були більшовицька катастрофа в Росії, встановлення нацистського режиму в Німеччині. За свої політичні погляди Франко платив власною свободою. Був ув'язнений, свої твори підписував псевдонімами. Перед реальністю визвольної боротьби поет визнає свою безпорадність: «Ні, вдуріти доведеться, Роком кожний миг здається, Дні повзуть важкі, німі із неволі у тюрмі».

Змагання атеїста з Богом у Франка набуває символічної форми битви Давида з Голіафом. Ми можемо зустріти у творах Каменяра викриття безглузда церковників, їхніх тортур та черствосердності моралі. Але твердження, що Франко був послідовним

атеїстом, – безпідставне. Хоч і від Церкви він теж був далекий: Православ'я в ті часи на Галичині не існувало, Греко-Католицька Церква була тоді під сильним впливом москвофілів, тож Франко не горнувся до неї з політичних причин, тим більше до Римсько-Католицької, що займала шовіністичні польські позиції.

Як добрий знавець Святого Письма, а релігійному вихованню надавалось велике значення, Франко використовує біблійні фрази для назв та епіграфів своїх творів, їх персонажів (хоч вони й не мають виразно релігійного змісту). Велична збірка «Мій Ізмарагд» вміщує найбільше таких праць. Таку назву їй було дано не випадково. Ізмарагдами у староруській літературі називалися збірки статей та притч морального характеру, у тому числі з давньохристиянських джерел. Як у старозаповітних повчальних книгах, так і в збірці «Мій Ізмарагд» зосереджені морально-етичні роздуми, виховні повчання, мудрі приказки, притчі, легенди.

Про колишніх же однодумців, які негативно вплинули на життя поета, його духовний світогляд, Франко говорить: «А з ким дружив – відвернувся. Відвернувся та й цураються, з труду мого посміхаються. В порох топчуть те, що мені святе...»

Як застереження звучать слова Франка читачеві: «Благословляю тебе, щоб до скону твого, Доніс ти серце чисте й щире душу. І щоб не зазнав ти сирітства духовного, В якому я свій вік коротав мушу». Розуміючи, що без Бога не може повноцінно існувати людина і що Господь – остання надія в житті, він пише: «Бажати будеш правди дуже, Та з помилки у помилку блукать. Ніхто тебе не витягне з калюжі, Хіба лиш Божа благодать».

Вершиною творчості Каменяра, його духовним злетом, лебединою піснею, до якої він ішов 20 років, є поема «Мойсей». В її основі – реальні події про вождя і народ, який так і не сприйняв його. Так Франко відобразив долю власного народу. І як тут можна не порівняти почуття великого українця з тим, що сказав Господь: «Немає більшої любові, аніж душу свою віддати за друзів». Підсумком творчого і життєвого шляху видатного поета, прозаїка, драматурга, перекладача, літературознавця, критика, фольклориста, етнографа, громадського діяча можна вважати слова із завершальної глави «Мойсея»: «Що це вчора байдужне було, Нині любе й шановне; Що це вчора топтав, оплював, Нині святості повне».

У спадок І. Я. Франко залишив неоцінений і до кінця не досліджений скарб. Наразі видано 50 томів його творів і ще один додатковий, є Указ Президента про видання Повного зібрання творів у 100 томах. Але нам, віруючим, слід пам'ятати й таку обставину, донедавна маловідому. За спогадами Франкових соратників і його особистими свідченнями («Історія моєї хвороби»), що тепер опубліковані, останніх кільканадцять років він потерпав од нападів злих духів: спілкувався з ними, був змушений виконувати їхні накази. Цілком знесиленний, сліпий і паралізований, Франко однак відмовився від останньої Сповіді й Причастя. Тож читаючи і вивчаючи творчість нашого генія, не забуваймо й молитися за нього.

Священик Віктор ЛІПЧИК, настоятель храму Покрови Пресвятої Богородиці в с. Хорохорин Луцького районного деканату, Віктор ГРЕБЕНЮК

Перша зустріч викликала чималий інтерес у присутніх. Ішлося про «громадянські шлюби». Братство умовно поділилося на дві команди, які відповідно відстоювали «можливість» чи «неможливість» існування таких «сімей». Голова Братства Іван Марченко, посилавшись на церковне право, ознайомив присутніх з православним поглядом на шлюб, а заступник голови Сергій Когут – з цивільним правом на такі взаємини чоловіка й жінки.

За дискусією спостерігав насельник луцького монастиря Різдва Христового ієродиякон Кирил (Мільян). Підсумовуючи зустріч, він висловив своє задоволення її результатом, адже чіткі правила спілкування й аргументовані думки змушували учасників дискусії уважно вислуховувати опонентів та допомогли молоді здобути чимало позитивного досвіду.

V Всеукраїнський з'їзд православної молоді

10 лютого 11 представників єпархії взяли участь в роботі V Всеукраїнського з'їзду православної молоді, який відбувся в Київській православної богословській академії. У складі волинської делегації були здебільшого члени Молодіжного православного братства святого Миколи, князя Луцького, та його духівник ієромонах Марк (Левків).

Як повідомляє сайт «Молодь православна» – usm.org.ua, мета заходу, організованого Синодальним управлінням у справах молоді, – налагодження співпраці молодіжних православних організацій, обмін досвідом роботи в сучасних умовах та обговорення актуальних проблем поширення православного способу життя і християнських цінностей у молодіжному середовищі.

Волиняни активно працювали в роботі секцій: «Організація православних молодіжних таборів та паломництв», «Ведення соціальної роботи православними молодіжними організаціями», «Співпраця з неправославними релігійними організаціями в молодіжній роботі» (ведучий – ієромонах Марк), «Православна молодіжна діяльність через засоби масової інформації», «Розвиток православної молодіжної організації: створення та етапи зростання, проведення заходів» (ведучий – Іван Марченко), «Пошук фінансової допомоги при проведенні молодіжних православних заходів».

Враження від поїздки, якими поділилися делегати з прес-службою єпархії, – неоднозначні. Зокрема, отець Марк висловив задоволення тим, що побачив на з'їзді багато молоді, яка не байдужа до Церкви й прагне всіляко сприяти її розвитку. Натомість братчики Іван Марченко й Ірина Лесюк розповіли, що відкриття з'їзду було переважане довгими й нецікавими доповідями, які здебільшого не мали стосунку до його роботи й виголосувалися людьми, далекими від молодіжних православних організацій. Також братчики стверджують, що їхні сподівання щодо заходу, на жаль, не справдилися: у цілому з'їзд був побудований за шаблоном минулорічного, тож очікуваного поступу у вирішенні нагальних проблем православної молоді, принаймні для себе, вони не відчули.

Підготував прот. Віталій СОБКО
Фото автора, Віталія САРАПІНА та Синодального управління у справах молоді

СТЕЖИНКА ДО ХРАМУ

СТОРІНКАМИ БІБЛІЇ

Коли ми образили когось, завинили перед людиною, тоді відчуємо на серці тягар. Тоді виникає бажання загладити провину, зробивши щось добре. Здається, подарували б найдорожче, аби лише не ображалась скривджена нами людина, аби не мучила нас совість. Таке саме бажання виникло в Адама і Єви після того, як вони образили Бога своєю неслухняністю. Перші люди хотіли примиритись з Богом, хотіли висловити свою любов до Нього. Для цього вони щоразу перед молитвою приносили Богові дарунок – жертву. Це була чи тварина, чи хліб, чи олія, чи вино. Причому, жертву вони вибирали з найкращого. Наприклад, якщо це тварина, то не сліпа, не крива, а найкраща, найгарніша. Цю жертву вони клали на жертвник – стіл, складений з каміння, і спалювали. Вони вважали, що з димом жертва підноситься до Бога.

Приносити жертву – означає віддавати щось найдорожче. Ми ділимося найдорожчим найперше з тими, кого справді любимо. Коли хочемо висловити свою любов до Бога, ми також повинні принести жертву. Сьогодні для цього не потрібно спалювати щось на жертвнику. Найкраща жертва Богові – це слухняність Йому. Найприємніший дарунок для Бога – коли наше серце сповнене любові. Ми приносимо жертву Богові тоді, коли слухняні батькам, допомагаємо їм, коли читаємо Боже Слово, молимося, ставимо свічку в церкві, коли подаємо голодному хліба, коли ділимося з іншими своїми знаннями, книжками, іграшками, їжею, коли втішаємо засмучених...

Наша жертва приємна Богові тоді, коли ми приносимо її щиро, охоче, з радістю,

а не коли слухаємося Бога з примусу, зі страху, з неохотою. Уявіть, що на ваш день народження прийшов гість. Він вручає подарунок і каже вам: «Я не збирався тобі його дарувати, але мама сказала, що коли вже я йду в гості, то мушу нести подарунок.

КАЇН І АВЕЛЬ

Вона навіть примусила мене витратити на нього частину моїх грошей. Візьми, це тобі». Чи приємно вам буде приймати такий подарунок? Звісно, що ні. Адже він дарується нещиро. Так само, коли ми даруємо Богові свою слухняність. Якщо ми допомагаємо батькам, але думаємо: «Набридло мені мити ці тарілки». Якщо ділимося з товаришем, але думаємо: «Мені і самому мало». Якщо

вустами промовляємо молитву, але думаємо: «Швидше вона б закінчилась», то це є нещиро, а тому неприємно Богові.

Синів Адама і Єви звали Каїн і Авель. Вони також приносили жертви Богові. Каїн був рільник, землероб, а Авель – пастух.

Одного разу Каїн приніс у жертву Богові плоди земні, а Авель пожертвував овечку. Оскільки Каїн жертвував нещиро, то Богові його жертва не сподобалась. А жертву Авеля Бог прийняв з радістю. Овечка символізує собою слухняність, смирення. Прикладом слухняності Богу Отцю є для нас Ісус Христос. У Біблії Його називають Агнцем, тобто ягням чоловічої статі.

Каїн позаздрив Авелю. Заздрість – це коли людина бачить успіхи інших, але замість того, щоб радіти за них, засмучується і гнівається. Заздрість спершу може здаватись маленьким і нестрашним гріхом. Адже це всього-навсього недоброзичлива думка. Але насправді маленьких гріхів не буває. Якщо вважатимемо якісь гріхи маленькими і не будемо з ними боротись, вони обов'язково переростуть у великі. Бог застерігав Каїна від цього. Коли Каїн позаздрив Авелю, Бог запитав у нього: «Чому похилилось обличчя твоє? Чому ти прогнівався?» Каїн замість того, щоб покаятись, попросити вибачення і виправитись, уперто мовчав. Тоді Бог попередив Каїна: «Гріх вже на порозі твого серця. Борися з ним, інакше гріх перемаже тебе». Але Каїн знехтував Божим попередженням. Тому заздрість переросла у нього в інші, страшніші гріхи. Каїн прогнівався на свого брата Авеля і вбив його.

Коли ми вчинили гріх – насамперед повинні покаятись: попросити вибачення і постаратись виправитись. Навіть коли Каїн убив Авеля, Бог намагався його вибачити, спасти його душу. Бог запитав Каїна: «Де Авель, твій брат?» Хіба всезнаючий Бог не знав, де Авель? Хіба Він не знав про Каїнів страшний злочин? Звісно що знав. Бог запитував з надією, що Каїн попросить прощення. Але цього не сталося. Каїн зухвало відповів: «Не знаю, де Авель. Хіба я сторож братові своєму?»

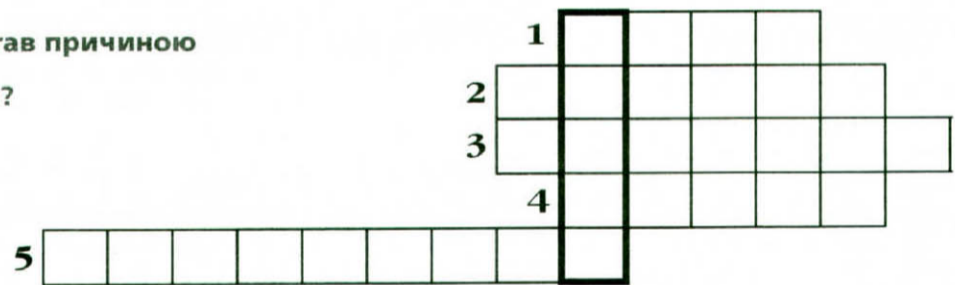
Бог вимушений був залишити серце Каїна. Каїн став блукати по землі. Ось так заздрість привела Каїна до вбивства і до втрати спілкування з Богом.

У ВІЛЬНУ ХВИЛИНУ

Розв'язи кросворд – і у виділеній рамці прочитаєш, хто став першим мучеником унаслідок боротьби зла проти добра.

1. Хто був батьком Каїна?
2. Що приніс у жертву Богові Авель?
3. Хто за професією був Каїн?
4. Яке почуття до Бога ми хочемо виявити, коли приносимо жертву?

5. Який гріх став причиною падіння Каїна?

КАЗКА

ОДИН-ЄДИНИЙ ГРІХ

Стояв чудовий літній ранок. Легкий вітерець колихав дерева. Листя та квіти заврушилились і почали шептатись між собою.

Стара яблуня схвильовано зашелестіла:

– Слухайте, слухайте, квіточки, – струсіть із себе гусінь!

– Чому? – дружно повернули голівки квіточки, – чому їх треба струсити?

Вони були, мов діти, які завжди, перед тим, як щось робити, запитують: чому?

Стара яблуня відповіла:

– Якщо ви їх не струсите, то вони вас з'їдять.

Квіти злякались і від страху так затряслися, що вся гусінь попадала з них.

Посеред саду росла чудова троянда. Вона теж струсила із себе гусінь, але одну гусеницю залишила – лише одну. Вона сказала сама собі: «Ця гусениця така гарна, яскрава, з великими чорними очима, як багато в неї вишуканих ніжок. Я лишу її собі. Що поганого може зробити одна гусениця?»

Яблуня чула це і переконливо сказала:

– Одна-єдина гусениця може тебе знищити!

Через кілька днів троянда втратила всю свою красу. Усі її листочки були погризені, пелюстки попадали на землю, і її сльози, мов краплинки роси, миготіли на голих стебельцях.

Троянда гірко плакала:

– Хіба я могла подумати, що одна-єдина гусениця знищить мене?!

Інколи людина залишає собі якийсь «улюблений гріх». Той гріх, з яким не хоче боротись, який не має рішучості залишити. Чи це лінощі, чи неповага до старших, вимовлення брудних слів чи обман. Вважає гріх маленьким, незначним, цілком безпечним.

Як з маленької насінини може вирости велике дерево, так і з малого гріха виростають великі, які нищать людину.

АЗИ ПРАВОСЛАВ'Я

НАША СИЛА

Пророки, апостоли, учителі Церкви – про святе хресне знамення

Колись дерево пізнання добра і зла, що росло в Едемському саду, стало причиною гріховного упадку наших прародичів, унаслідок чого людину спостигла справедлива кара за її провину перед найсвятішим Богом. Друге ж – дерево Життя, Хрест Господній, на якому Божий Син показав світові безмежну любов, задля примирення людини з Богом помираючи за злочини світу. Усі, хто з любов'ю споживає плоди цього дерева, – одержують спасіння і життя вічне.

Дерев'яні ясла стали колискою для Божого Дитяти. А під час розп'яття Хрест із дерева став смертним ложем для Богочоловіка. Дерево, що стало спотиканням для Адама і Єви, розірвало близький зв'язок між небом і землею. Дерево Хреста Господнього відновило цей зв'язок. Воно освячене потом, муками і кров'ю Ісуса Христа. На Хресті прославилось тіло Господнє, коли повисло між небом і землею, – сповнились Божі слова: «Як буду піднятий з землі, до Себе Я всіх притягну». Вони здійснились у всій своїй силі. Очі всього християнського світу від смерті Христової аж по сьогодні звернені до Христа розп'ятого. Хрест, символ приниження, жадливий інструмент ганебної смерті, став знаменом святості, символом спасіння, золотим ключем до воріт Неба.

Завдяки Господові Хрест удостоївся найбільшої шани, бо всі ми прийняли його як знамено нашої християнської гідності, прикрашуємо ним свої святині, будинки, цвинтарі, дороги, прапори, а також самих себе. Знак Хреста став невід'ємним від Християнства, духовного життя людини, бо осіняємо себе теж цим знаком. Свята Церква рукою священника знаменує хресним знаменням вірних, а при освяченні й благословенні вживає його для вимолення Божої благодаті для особи, за яку молимося, чи речі, яку освячуємо. Усі церковні священнодійства виконуються з використанням Хреста, що є найкращим доказом того, як глибоко вкорінилось його шанування у християнському світі.

Про Хрест Христів провіщав пророк Ісаїя: «І підніме знамено язичникам, і збере вигнанців Ізраїля, і розсіяних юдеїв скличе від чотирьох кінців землі. Перед великим судним днем, страшним судом Божим, також знак Хреста засіяє на небі, і заплачуть всі племена земні і побачать Сина Людського, Який гряде на хмарах небесних з силою і славою великою».

Сам Господь Ісус Христос називає хрестом і спасенні страждання: «Хто не бере хреста свого і не йде за Мною, той недостойний Мене».

Коли хто хоче йти за Мною, нехай зречеться себе і візьме хрест свій та йде за Мною». Перші послідовники так і розуміли своє служіння

Господу й Учителю – як хрестоношення, відображення того спасенного подвигу їхнього Господа, яке почалося з Виблиємських ясел і сягнуло до Голгофи. «Ми, – говорить апостол Павло, – проповідуємо Христа розп'ятого, для юдеїв спокусу, для еллінів безумств, а для самих покліканих юдеїв і еллінів – Христа, Богу силу і Богу премудрість». Такою проповіддю апостол Павло захищає Хрест, у якому явлена «сила Божа», бо на ньому був розп'ятий не злочинець, а Спаситель світу – Ісус Христос. У другому місці той же апостол заявив, що для нього Хрест Христа – це все його життя, світло і надія, покров і захист, радість і сповідання.

Учитель Церкви IV століття преподобний Єфрем Сирійський, повний християнського благоговіння перед святим спасенним Хрестом Христовим, захоплено вигукує: «О, які вуста і який язик вихвалить як треба цю нездоланну стіну православія, цю переможну зброю великого Царя-Христа!.. Хрест – воскресіння мертвих! Хрест – надія християн! Хрест – жезл кульгавих! Хрест – утіха бідних! Хрест – пам'ятник перемоги над демонами!»

Цією святою зброєю Христос розірвав усепоїдачу утробу пекла і затулив злі вуста диявола. Ним озброївшись, блаженні

апостоли скорили всю силу ворожу і в мережі свої залучили всі народи, зібрали їх на поклоніння Христу. Скільки благ дарував Бог Хрестом людському роду! Цей же чесний Хрест з'явиться і в друге пришестя Христове як чесний, животворящий, достойно шанований скіпетр Царя-Христа, за словом Владики.

Хрест – найбільша, найвища і єдина в світі духовна сила, яка й тепер покорає та осіняє віруючі душі. Сяйво Хреста проникло в найпохмурішу глибину язичництва, в найсмутніші закутки стародавнього суспільства і вивело звідти тисячі просвітлених, оновлених душ. Вони мужньо вмирили за істину, за Божу правду, серед мук проповідували перед страстою прощення і надію на безсмертя.

Апостол Павло пише, що його найбільша надія, найвищий обов'язок, справа, на яку послав його Бог у світ, полягає в тому, щоб, відкриваючи людям безмірну любов Христову, навчити їх дивитися на Хрест Господній і намагатися збагнути «ширину і довжину» його, «глибину і висоту». Хрест Сина Божого широкий, як світ, бо Христос умер за весь світ, як написано: «Він є умилюючий нас за гріхи наші, і не тільки за наші, але й за гріхи всього світу». Наскільки довгий Хрест Господній? Такий, що продовжиться на всі віки, поки залишиться на світі хоч один грішник, якого можна спасти. Який високий Хрест Спасителя? Такий, як Небо, бо коли Христос був розп'ятий на Хресті, Небо зійшло на землю, а земля піднеслась до Неба. Та коли Господній Хрест висотою сягає Небес, то глибиною своєю він сходить до пекла.

Пізнаючи значення святого Хреста в нашому житті, поклонімося перед ним і перед Самим Господом Ісусом та скажімо разом словами святого апостола Павла: «Бо слово хресне для загіблених – безумство є, а для нас, що спасаємось, – сила Божа».

Священик Володимир ДРОЗД,
настоятель храму Архістратига Михаїла
в с. Промінь Луцького районного деканату

ОФІЦІЙНО

Священику Юрієві Здебському повернено нагороду – право носіння золотого наперсного хреста (указ № 7 від 25 січня 2007 р.).

Протоієрея Тараса Стефуру звільнено від обов'язків настоятеля храму Преображення Господнього в Локачах (указ № 8 від 30 січня 2007 р.).

Протоієрею Тарасові Свистовичу дано благословення опікуватися віряними у с. Ольганівка Рожиченського дек. (указ № 9 від 30 січня 2007 р.).

Священику Мирославу Цюпі дано благословення опікуватися віряними у с. Буяни Луцького райдек. (указ № 10 від 30 січня 2007 р.).

Протоієрея Ігоря Дружинця звільнено від обов'язків настоятеля храму Преподобної Параскеви Сербської в с. Дольськ Турійського дек. і призначено настоятелем храму Преображення Господнього в Локачах (указ № 11 від 1 лютого 2007 р.).

Протоієрея Богдана Мрицака призначено настоятелем храму Преподобної Параскеви Сербської в с. Дольськ Турійського дек. (указ № 12 від 1 лютого 2007 р.).

Священика Микола Цап'юка призначено священиком храму Святої Трійці в с. Липини Луцького райдек. (указ № 14 від 2 лютого 2007 р.).

Священика Сергія Місана призначено настоятелем храму Покрови Пресвятої Богородиці в с. Овадно Володимирського дек. (указ № 16 від 6 лютого 2007 р.).

Протоієрея Любомира Свистуна звільнено від обов'язків настоятеля храму Святої Трійці в с. Липини Луцького райдек. (указ № 17 від 7 лютого 2007 р.).

Священика Василя Стареви призначено настоятелем храму Преподобного Іова Почаївського в с. Черкаси Ковельського райдек. (указ № 18 від 7 лютого 2007 р.).

ВІТАННЯ

Храмові свята:
церкви Трьох святих; Стрітення.

Висвята:
іподіякона Володимира Бабія
14 січня висвячено на диякона.

Нагороди:
священика Івана Борового, клірика собору Святого Духа в Нововолинську, 9 січня нагороджено камілавою;
священика Михайла Лагуняка, настоятеля храму Зачаття святого Іоана Хрестителя в с. Тишковичі Нововолинського дек., 9 січня нагороджено камілавою;

священика Любомира Свистуна, настоятеля храму Святої Трійці в с. Липини Луцького райдек. 8 січня піднесено до сану протоієрея.

Ювілеї:
протоієрею Дмитрові Кекляку, настоятелю храму Апостола Андрія Первозваного в Ковелі, 25 лютого – 45 років;

протоієрею Володимирові Дрозду, настоятелю храму Архістратига Михаїла в с. Промінь Луцького райдек., 19 лютого – 30 років;

священику Василеві Ревазі, настоятелю храму Зачаття праведною

Анною Пресвятої Богородиці в с. Підбереззя Горохівського дек., 26 лютого – 30 років;

священикові Вікторові Домбровському, настоятелю храму Різдва Пресвятої Богородиці в с. Білашів Ковельського райдек., 5 лютого – 25 років;

священику Петрові Герасимуку, настоятелю храму Апостола Іоана Богослова в с. Сильне Цуманського дек., 12 лютого – 10 років священничого служіння.

Щирозаочно вітаємо парафіян із храмовими святами, а священнослужителів – із вагомими життєвими подіями!

ОГОЛОШЕННЯ

8 березня – паломництво до святих Рівненщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межиріччі (чудотворна ікона) – джерело св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частина гробу Богородиці). Зголошуватися до 7 березня. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 35 грн.

24 березня – паломництво до почаївських святих: Почаївська лавра – лаврський скит – монаше кладовище – джерело праведної Анни. Зголошуватися до 23 березня.

Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 30 грн.

У всі поїздки необхідно мати з собою посуд для води і (за бажанням) одяг для занурення у воду. Докладніша інформація та реєстрація – за тел. (03322) 5-42-50.

Виконуємо реставрацію та розпис храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць і т. ін. Тел. (050) 660-53-19.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях! Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку!

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

часопис Волинської єпархії Київського Патріархату
Передплатний індекс: 91241

Засновник і видавець:

Управління Волинської єпархії Української
Православної Церкви Київського Патріархату.
<http://www.pravoslavja.lutsk.ua>

Адреса редакції: 43025, м. Луцьк,
Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 722182
pres-sluzhba@ukr.net

Головний редактор Андрій ГНАТЮК

Редакційна колегія:

Прот. Віталій СОБКО (заст. головного редактора), **св. Андрій РОТЧЕНКОВ** (редактор дитячої сторінки), **Ірина ДАЦЮК** (художній редактор), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор), **Святослав КОНОНЕЦЬ** (верстка, ТЗОВ «ІНІЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього є обов'язковим. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

Свідчення про державну реєстрацію:

ВЛ №219 від 03.08.2004 р.

Віддруковано у МП «Зоря».

м. Луцьк, пр-т Волі, 2, тел.: 8 (03322) 46038

Наклад: 7000. Ціна договірною.

Зам. № 163 від 21.02.2007 р.